

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2021, 5(1): 164-175.

DOI: [10.26677/TR1010.2021.658](https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.658)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Türkiye Ekonomisinde 1990-2016 Döneminde Turizm ve Çevre İlişkisinin Ekonometrik Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Haydar KARADAĞ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Rize, e-posta: haydar.karadag@erdogan.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2398-7314>

Öz

Turizm sektörünün Türkiye ekonomisine doğrudan ve dolaylı olarak önemli katkıları bulunmaktadır. Ancak Türkiye’de turizm sektöründe yaşanan gelişimin çevreye olumsuz etkileri olmaktadır. Çalışmada Türkiye’de turizme yönelik talebin çevre üzerindeki etkilerini analiz etmek için literatürden farklı olarak, çevresel bozulmayı temsilen ekolojik ayak izi değişkeni kullanılmıştır. Türkiye ekonomisinde ekolojik ayak izinin turizm üzerindeki etkisini FMOLS ve DOLS yöntemleri ile analiz etmek çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda turizmin çevre üzerindeki etkisi 1990-2016 dönemine ait yıllık verilerle değerlendirilmiştir. Elde edilen ampirik bulgular, Türkiye’de turizm sektöründe yaşanan gelişmelerin co2 emisyonunu artırdığını ve bu durumun çevresel bozulmaya yol açtığını ortaya koymaktadır. Yaşanan çevresel bozulma ise, Türkiye’de sürdürülebilir ekonomik büyümeyi olumsuz yönde etkilemektedir. Buna göre, Türkiye ekonomisinde turizm sektörünün karbon ayak izi sorununu dikkate alarak büyümesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Ekonomisi, Ekolojik Makroekonomi, Ekolojik Ayak İzi, DOLS ve FMOLS Tahminci.

Makale Gönderme Tarihi: 05.09.2020

Makale Kabul Tarihi: 02.03.2021

Önerilen Atıf:

Karadağ, H. (2021). Türkiye Ekonomisinde 1990-2016 Döneminde Turizm ve Çevre İlişkisinin Ekonometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1): 164-175.

© 2021 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

RESEARCH PAPER

**Econometric Analysis of Tourism and Environment Relationship in The Turkish Economy
During 1990-2016**

Assistant Prof. Dr. Haydar KARADAĞ, Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Rize, e-mail: haydar.karadag@erdogan.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2398-7314>

Abstract

The tourism sector influences the Turkish economy both directly and indirectly. However, the progress in the tourism sector in Turkey influences the environment negatively. In this study, different from the literature, ecologic footprint variant is used representing the environmental degradation in order to analyze the effects of tourism demand on the environment. The aim of the study is to analyze the effects of ecologic footprint on the Turkish economy with FMOLS and DOLS methods. The effects of tourism on environment are assessed with the data between the years 1990-2016. Empirical findings show that the progress in the tourism sector in Turkey increased the CO₂ emissions leading to environmental degradation. This environmental degradation negatively influences the sustainable economic progress. Thus, it is stated that the tourism sector must progress taking into account the problem of carbon footprint. In this way, providing foreign currency inflow to the economy, both the economic dependency on external resources can be reduced and environmental problems can be eliminated.

Keywords: Tourism Economics, Ecological Macroeconomics, Ecological Footprint, DOLS and FMOLS Estimator.

Received: 05.09.2020

Accepted: 02.03.2021

Suggested Citation:

Karadağ, H. (2021). Econometric Analysis of Tourism and Environment Relationship in The Turkish Economy During 1990-2016, *Journal of Turkish Tourism Research*, 5(1): 164-175.

© 2021 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.